

Handläggare
Hanna Markkula
Telefon: 08-508 10 133**Till**
Östermalms stadsdelsnämnd
2015-06-11

Motion (2015:17) Det ska bli lättare att få plats på servicehus

Remiss från kommunstyrelsen, dnr 106-582/2015

Förvaltningens förslag till beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Teenie Bennerholt
tf. stadsdelsdirektör

Marianne Snell
avdelningschef

Sammanfattning

Lotta Edholm (FP) och Ann-Katrin Åslund (FP) föreslår i motionen ”Det ska bli lättare att få plats på servicehus” att alla äldre över 85 år som så vill borde få plats på servicehus och att ett valfrihetssystem införs för servicehus. Motionärerna föreslår vidare att staden planerar för nybyggnation av servicehus som uppfyller dagens krav på moderna bostäder. Förvaltningen anser inte att endast ålder kan vara ett kriterium för att bo i servicehus. En individuell biståndsbedömning bör alltid ligga till grund för beslut om särskilt boende. Förvaltningen stödjer motionärernas förslag att införa valfrihetssystem för servicehus. När det gäller nybyggnation av servicehus anser förvaltningen att servicehusens syfte, roll och innehåll behöver definieras för att ge förutsättningar att bedriva en god verksamhet och uppfylla kraven på ett särskilt boende.

Remissbehandling

Kommunstyrelsen har begärt yttrande över Motion (2015:17) Det ska bli lättare att få plats på servicehus från Lotta Edholm (FP) och Ann-Katrin Åslund (FP). Remissinstanserna är stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta-Vantör, Östermalm och Bromma samt Äldrenämnden, SLK, KPR, Äldrecentrum och Micasa. Yttrande ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 24 juli 2015.

Ärendet

Motionärerna lyfter fram att de senaste åren har antal boende på servicehus minskat. Under 2014 ansökte ca 700 personer om plats i servicehus varav ca 300 fick avslag. Motionärerna menar att om dessa skulle ha beviljats plats räcker dagens servicehus inte till. Vidare menar motionärerna att många som bor på servicehus egentligen borde bo på vård- och omsorgsboende. Motionärerna lyfter fram att ålder och ensamhet skulle få större vikt vid biståndsbedömningen samt anser att det borde bli möjligt att ansöka om servicehus i alla stadsdelar, bl.a. för att stärka efterfrågeunderlaget. Flertalet av staden servicehus behöver byggas om eller ersättas. Motionärerna anser att servicehusen fortfarande har en viktig roll att spela varför staden måste planera för att bygga nya servicehus.

Mot bakgrund av detta föreslår Lotta Edholm (FP) och Ann-Katrin Åslund (FP) att alla över 85 år som ansöker om servicehus har rätt till en plats, att ett valfrihetssystem för servicehus införs samt att det planeras för nybyggnation av servicehus som uppfyller dagens krav på bostäder.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreomsorgsavdelningen.

Stadsdelsnämndens pensionärsråd har tagit del av remissen den 25 maj 2015.

Förvaltningens synpunkter

Servicehus är en behovsprövad insats som innebär att den äldre bor i en egen lägenhet med trygghetslarm och tillgång till viss gemensam service och gemensamma lokaler. Behov av service och omsorg tillgodoses av servicehusets hemtjänst. Kommunen ansvarar för hemsjukvården upp till läkarnivå.

Idag sker en positiv hälsoutveckling bland äldre och medellivslängden ökar. Samtidigt är de äldres behov inte alltid relaterade till ålder. Förvaltningen anser att en individuell biståndsbedömning alltid måste ligga till grund för beslut om särskilt boende. Enbart ålder kan inte vara ett kriterium för att bo i servicehus utan hänsyn måste tas även till andra faktorer.

Servicehusen erhåller en grundersättning per boende som ska täcka kostnader för hälso- och sjukvårdspersonal, gemensamma lokaler m.m. Insatserna ska komma alla boende till del, servicehus blir emellertid en kostsam boendeform om flertalet personer med litet eller inget behov av detta flyttar in. Om inte ersättningen höjs kan det som servicehusen står för – service och trygghet – på sikt utarmas. Då kommunens resurser är begränsade innebär förslaget att bevilja servicehus för relativt friska personer att resurserna minskar för dem med större vård- och omsorgsbehov.

Inom Östermalm finns inga servicehus utan behovet tillgodoses av servicehus i andra stadsdelsförvaltningar. Servicehus ingår inte i stadens valfrihetssystem men önskemål om ett visst servicehus från den äldre beaktas redan idag så långt det är möjligt. Förvaltningen stödjer motionärernas förslag att införa valfrihetssystem för servicehus bland annat för att få en enhetlig debitering vid köp av platser mellan olika förvaltningar.

Servicehusens ursprungliga syfte var att erbjuda en tillgänglig bostad med viss service för äldre som inte hade så stora hjälpbehov. Som äldreförvaltningen redovisat i en rapport om servicehus har behovsbilden hos de som ansöker om servicehus förändrats. Tomma lägenheter har inneburit att grupper med skiftande behov har flyttat in, från äldre med demenssjukdom och stora somatiska omsorgsbehov till personer med psykiska funktionsnedsättningar, missbruk eller hemlöshetsproblematik.

Servicehusen har således kommit att få en roll som husen inte är byggda för. När det gäller förslaget om nybyggnation anser förvaltningen att det är viktigt att servicehusens syfte, roll och innehåll definieras för att ge förutsättningar att bedriva en god verksamhet och uppfylla kraven på ett särskilt boende. Det krävs ett ställningstagande kring vilka grupper som är i behov av servicehus.

Det behövs en analys av vilka olika boendeformer som behövs för att möta framtidens behov av äldreomsorg. Forskning visar att de vanligaste skälen för att vilja flytta till särskilt boende är trygghet, aktiviteter, samvaro och närhet till personal. Utifrån denna behovsbild kan olika former av mellanboende såsom senior/trygghetsboende vara ett alternativ. En fördel med senior/trygghetsboendet jämfört med servicehuset är att det inte krävs biståndsbeslut.

Stadsdelsnämndens pensionärsråd har tagit del av remissen och ställer sig bakom motionärernas förslag i sin helhet.

Bilaga

Motion (2015:17) av Lotta Edholm (FP) och Ann-Katrin Åslund (FP) -
Det ska bli lättare att få plats på servicehus